

DATAOMBUDSMANNENS BYRÅ

EN FÖRENINGIS MEDLEMSFÖRTECKNING OCH PERSONUPPGIFTLAGEN

Uppdaterad 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

INNEHÅLL

1. Grunderna för förande av medlemsförteckningen.....	3
2. Insamling och behandling av personuppgifter.....	3
2.1 De vanligaste personuppgifterna som en förening samlar in om sina medlemmar.....	4
2.2 Användning av personbeteckning i medlemsuppgifter	4
2.3 Behandling av känsliga uppgifter	4
2.4 Förstöring av personuppgifter.....	5
2.5 Anslutning som medlem till föreningen via internet.....	5
3. Registerbeskrivning.....	5
3.1 En förening har som regel inte anmälningsplikt till dataombudsmannen.....	6
4. Information om behandlingen av personuppgifter	6
5. Den registrerades andra rättigheter.....	6
6. Utlämnande av personuppgifterna ur medlemsregistret	7
6.1 Samtycke är utgångspunkten	7
6.2 Sedvanligt utlämnande av personuppgifter.....	7
6.3 Utlämnande av medlemsuppgifter till direktmarknadsföringsändamål samt opinions- eller marknadsundersökningar.....	8
6.4 Utlämnande av medlemsuppgifter för valreklam	8
6.5 Utlämnande av medlemsuppgifter för personmatrikel och släktforskning.....	9
6.6 Publicering av medlemsuppgifter i årsberättelsen eller medlemstidningen	9
6.7 Utläggning av medlemsuppgifterna på internet	10
6.8 Utlämnande av lokalföreningarnas medlemsuppgifter åt förbundsforeningen	10
7. Utlämnande av medlemsregistrets uppgifter till en samarbetspartner som sköter postningen av medlemstidningen.....	11
7.1 Vem beslutar om att lämna ut personuppgifterna?.....	11

Föreningsverksamheten regleras av föreningslagen (503/1989). Personuppgiftslagen (PuppL) är den generella lagen om behandling av personuppgifter och dess bestämmelser tillämpas som ett komplement på de personuppgifter som behandlas i föreningsverksamheten och på de personregister som bildas av dem.

1. Grunderna för förande av medlemsförteckningen

Enligt föreningslagen¹ skall föreningens styrelse föra en förteckning över medlemmarna. Om medlemmarna eller en del av dem är fysiska personer skall också bestämmelserna i personuppgiftslagen tillämpas på förändret av medlemsförteckningen samt på förändret av föreningens andra personregister.

I medlemsförteckningen antecknas enbart medlemmens namn och hemkommun. Dessa uppgifter bildar den egentliga medlemsförteckningen, som alla medlemmar enligt föreningslagen² har rätt att ta del av.

Föreningarna upprätthåller ofta, beroende på sitt verksamhetsområde, även många andra personregister än medlemsregistret, exempelvis kundregister och register över deltagande i utbildning och dylikt. De olika behoven inom verksamheten bestämmer hur registret skall upprätthållas.

I denna broschyr behandlas bestämmelserna i personuppgiftslagen i korthet, varvid speciell uppmärksamhet fåsts vid föreningsverksamheten och framför allt vid föreningars medlemsregister.

2. Insamling och behandling av personuppgifter

Det går inte att generellt ge ett entydigt svar på frågan, vilka personuppgifter om medlemmarna en förening får samla in. Föreningsverksamhet bedrivs för många olika ändamål. Det i hur stor omfattning föreningarna samlar in uppgifter om sina medlemmar, kan variera avsevärt mellan olika föreningar. Insamlingen av personuppgifter och den övriga behandlingen skall vara sakligt motiverad med hänsyn till den registeransvariges verksamhet. Uppgifterna får inte vara obehövliga och inte heller oriktiga, ofullständiga eller föråldrade. Det bästa sättet att förvissa sig om att uppgifterna är korrekta är att samla in uppgifterna om varje medlem från medlemmen själv och genom att ålägga medlemmen att meddela eventuella förändringar till föreningen.

Ändamålet med behandlingen av de personuppgifter som samlas in i föreningsverksamheten skall definieras utgående från föreningens syfte. Inga personuppgifter skall samlas in enbart för säkerhets skull, utan insamlandet skall ske planerat och enligt behovsprövning. Behovet av de insamlade uppgifterna skall kunna motiveras genom skötseln av föreningens medlemsärenden. Behovet av de insamlade personuppgifterna bör bedömas skilt i fråga om varje personuppgift.³

¹ Föreningslagens 11 §

² Föreningslagens 11 § 2 mom

³ Personuppgiftslagens 9 §

2.1 De vanligaste personuppgifterna som en förening samlar in om sina medlemmar

Föreningens medlemmars kontaktuppgifter är vanligtvis behövliga i föreningsverksamheten för att sköta kontakterna mellan medlemmarna och föreningen. I medlemsregistret antecknas förutom de i föreningslagen⁴ fastställda uppgifterna i medlemsförteckningen: namn och hemort, i allmänhet även kontaktuppgifterna till medlemmen. De kontaktuppgifter till medlemmarna som samlas in beror på föreningens stadgar och sättet att hålla kontakt till medlemmarna. Uppgifter om medlemmarnas yrke eller utbildning kan vara behövliga beroende på föreningens målsättningar och syfte. I en del föreningar kan det vara motiverat att samla in uppgifter exempelvis om särskild kompetens som medlemmarna har och som kan vara till nytta i föreningens verksamhet. Det väsentliga är, att föreningen alltid bör kunna motivera för sina medlemmar att de uppgifter som samlas in behövs.

2.2 Användning av personbeteckning i medlemsuppgifter

I föreningsverksamhet är det sällan motiverat att använda personbeteckning i medlemsregistret. Enligt personuppgiftslagen⁵ får personbeteckningen behandlas med den registrerades entydiga samtycke eller när behandlingen regleras i lag samt under vissa förutsättningar om det är nödvändigt att entydigt individualisera den registrerade.

I föreningsverksamhet kommer i fråga den i paragrafen nämnda förutsättningen för behandling av personbeteckning, enligt vilken det är motiverat att använda personbeteckningen när den registrerade bör kunna individualiseras på ett tillförlitligt och entydigt sätt för tryggnad av dennes rättsskydd samt intressen och rättigheter, och individualiseringen inte kan ske på annat sätt än med hjälp av personbeteckningen.

Födelsedatumet eller -året är den vanligaste uppgiften varmed medlemmar med samma namn särskiljs från varandra. Ifall avsikten är att anteckna hela personbeteckningen i medlemsregistret, bör samtidigt övervägas varför den införs i registret, och huruvida dess användning för detta ändamål är tillåten enligt personuppgiftslagen.

2.3 Behandling av känsliga uppgifter

Behandling av känsliga personuppgifter är *a priori* förbjuden⁶. Ett undantag är dock ett av den registrerade givet entydigt samtycke. Av särskild betydelse i föreningsverksamheten är det i Personuppgiftslagen⁷ 12 § 7 punkt stadgade undantaget, enligt vilket,

förbudet mot behandling av känsliga uppgifter inte utgör hinder för *behandling av uppgifter som gäller religiös övertygelse eller politisk eller samhällslig uppfattning i den verksamhet som föreningar eller sammanslutningar som representerar sådana övertygelser eller uppfattningar bedriver*, om

- uppgifterna gäller medlemmarna i dessa föreningar eller sammanslutningar eller personer som har regelbundna kontakter till dem och dessa har samband med föreningarnas och sammanslutningarnas syften och
- uppgifterna lämnas inte ut till tredje man utan den registrerades samtycke.

⁴ Föreningslagens 11 §

⁵ Personuppgiftslagens 13 §

⁶ Personuppgiftslagens 13 §

⁷ Personuppgiftslagens 12 § 7 punkt

Vad som är känsliga personuppgifter har uppräknats i 11 § i personuppgiftslagen och uppgift om medlemskap i fackförening har tagits med i enlighet med dataskyddsdirektivet (1995/46/EG).

Det bör märkas att känsliga uppgifter skall utplånas ur registret så snart som det inte längre finns någon grund för behandlingen. Grunden och behovet av behandling skall bedömas minst vart femte år.

2.4 Förstöring av personuppgifter

Medlemsuppgifter kan givetvis lagras endast om dem som ansluter sig som medlemmar och uppgifterna skall förstöras när den av personuppgiftslagen avsedda grunden för registreringen inte längre existerar och uppgifterna inte längre är behövliga med tanke på verksamheten. När en medlem avgår skall uppgifterna enligt huvudregeln förstöras efter det att skötseln av medlemsärendena inte längre förutsätter att uppgifterna bevaras. En särskild bedömning måste göras i situationer, där någon annan lag förutsätter att medlems-uppgifterna bevaras.

2.5 Anslutning som medlem till föreningen via internet

Vid anslutning som medlem som sker via internet bör särskild uppmärksamhet ägnas åt att fastställa identiteten för den person som ansluter sig som medlem och vid sätten att skydda de personuppgifter som samlas in. Den registeransvarige skall genomföra de tekniska åtgärder som behövs för att skydda personuppgifterna mot obehörig åtkomst och mot förstöring, ändring, utlämnande och översändande som sker i strid med lag eller mot annan olaglig behandling. Vid genomförandet av åtgärderna skall hänsyn tas till de tillgängliga tekniska möjligheterna samt vilken betydelse behandlingen har med avseende på den registrerades integritetsskydd. Med beaktande av skyddsplikten bör det i första hand anses vara motiverat att de personuppgifter som meddelas vid anslutning som medlem via internet ges med användning av en skyddad datanätförbindelse.

Skyddsplikten bör beaktas särskilt när känsliga personuppgifter och personbeteckningar behandlas. I personuppgiftslagens 32 § regleras också de organisatoriska åtgärder som den registeransvarige är skyldig att vidta för att skydda personuppgifterna. Härvid bör också minnas att verkställa den informering som avses i personuppgiftslagen (se punkt 4 nedan).

3. Registerbeskrivning

Där medlemsregistret och föreningens övriga personregister förvaras, skall det finnas en allmänt tillgänglig registerbeskrivning. Ur registerbeskrivningen skall framgå vem som är registeransvarig; ändamålet med behandlingen av personuppgifter; en beskrivning av de registrerade och uppgifterna om dem; vart uppgifter i regel lämnas ut samt en beskrivning av principerna för skyddet av registret.

Färdiga modellblanketter för registerbeskrivningen fås från dataombudsmannens byrå eller via internet på byråns hemsidor.⁸ En registerbeskrivning skall alltså göras över alla personregister, oberoende av om de förs med hjälp av adb eller manuellt. Beskrivningen kan användas som

⁸ www.tietosuojafi.fi

hjälp till exempel då nya medlemmar skall informeras, då eventuella förfrågningar om utlämnande av uppgifter skall behandlas eller då de registrerade vill utnyttja sin rätt till insyn.

3.1 En förening har som regel inte anmälningsplikt till dataombudsmannen

Behandlingen av personuppgifter i föreningsverksamhet baserar sig på 8 § 1 momentet 5 punkten i personuppgiftslagen, enligt vilken personuppgifter får behandlas om den registrerade på grund av ett medlemskap har en saklig anknytning till den registeransvariges verksamhet. När behandlingen av personuppgifter baserar sig på ovan nämnda bestämmelse har den registeransvarige inte i personuppgiftslagen⁹ avsedd skyldighet att göra anmälan till dataombudsmannen.

4. Information om behandlingen av personuppgifter

I personuppgiftslagen föreskrivs om upplysningsplikten: Den registeransvarige skall vid insamling av personuppgifter se till att den registrerade kan få uppgift om den registeransvarige och vid behov om dennes företrädare, ändamålet med behandlingen av personuppgifterna samt vart uppgifter i regel lämnas ut, liksom om de uppgifter som behövs för att utöva den registrerades rättigheter vid behandlingen av personuppgifter. Uppgifterna skall ges då personuppgifter samlas in och registreras. Om uppgifterna samlas in hos någon annan än den registrerade själv och avsikten är att lämna ut uppgifterna, skall uppgifterna ges, senast då uppgifterna första gången lämnas ut.

Varje förening kan själv bestämma om hur informationen skall genomföras. När medlemmen fyller i en blankett för att ansluta sig till föreningen är det ändamålsenligt att informationen framgår där eller att det på blanketten tydligt meddelas var den information om behandling av personuppgifter som avses i personuppgiftslagen¹⁰ kan fås. När anslutningen som medlem sker via internet skall den information som gäller behandlingen av personuppgifter också finnas på internet.

Dataskyddsbeskrivningen är ett dokument med vilket man sköter om upplysningsplikten och registerbeskrivningens tillgänglighetsplikt. Förutom de uppgifter som ingår i registerbeskrivningen, ingår i dataskyddsbeskrivningen även andra uppgifter som skall informeras om enligt 24 §, såsom t.ex. uppgifter som behövs för att utöva den registrerades rättigheter (uppgifter om rätten till insyn, rättelse av fel, förbudsrätten samt förfarandena vid förverkligande av dessa).

5. Den registrerades andra rättigheter

En registrerad, alltså exempelvis en medlem i en förening, har rätt att få information och i förväg få veta hur personuppgifterna behandlas. Dessutom har den registrerade rätt till insyn i fråga om de egna uppgifterna. En väsentlig del av detta är att en person också har rätt att få uppgifterna korrigerade. Om det visar sig att uppgifterna till någon del är oriktiga, onödiga, ofullständiga eller föråldrade, skall uppgifterna korrigeras utan obefogat dröjsmål. Den registrerade har rätt att förbjuda den registeransvarige att behandla uppgifter som

⁹ Personuppgiftslagens 36 §

¹⁰ Personuppgiftslagens 24 §

gäller honom själv för direktreklam, distansförsäljning och annan direktmarknadsföring samt för marknads- och opinionsundersökning ävensom för personmatrikel och släktforskning.¹¹

I samband med förverkligandet av rätten till insyn skall föreningarna avgöra vilka uppgifter som omfattas av rätten till insyn, dvs. vad som utgör ett personregister.

I personuppgiftslagen definieras personregister som en datamängd som innehåller personuppgifter och som består av anteckningar som hör samman på grund av sitt användningsändamål, och som helt eller delvis behandlas med automatisk databehandling eller har ordnats som ett kartotek, en förteckning eller på ett annat motsvarande sätt så att information om en bestämd person kan erhållas med lätthet och utan oskäliga kostnader.

Rätten till insyn får inte begränsas i fråga om uppgifterna i medlemsregistret, förutom på basis av de grunder för förvägrande som avses i lagen. Till medlemsregistret hör alla de uppgifter som behandlas manuellt eller med adb och som anknyter på sätt eller annat till registret.

6. Utlämnande av personuppgifterna ur medlemsregistret

6.1 Samtycke är utgångspunkten

Utgångspunkten i personuppgiftslagen är att personuppgifterna skall användas enbart till det ändamål som har fastslagits innan uppgifterna samlades in och att den registeransvarige inte får lämna ut uppgifter ur registret till en utomstående utan den berörda partens samtycke. Samtycket kan återtas när som helst.

6.2 Sedvanligt utlämnande av personuppgifter

Förutsättningarna för utlämnande av uppgifter framgår av 8 § i personuppgiftslagen. Förutom samtycket som nämns i personuppgiftslagen¹² är en viktig förutsättning för utlämnande när det gäller medlemsregister att personuppgifter lämnas ut som en sedvanlig del av verksamheten förutsatt att syftet för vilket uppgifterna lämnas ut inte strider mot ändamålet med behandlingen och att den registrerade kan antas känna till att personuppgifter lämnas ut på detta sätt.

Om sedvanligt utlämnande skall ges information när personuppgifterna samlas in, eller separat, ifall information inte redan tidigare har getts åt dem som anslutit sig som medlemmar. Det är här fråga om information om regelmässigt utlämnande av personuppgifter enligt personuppgiftslagen¹³.

Det är fråga om sedvanligt utlämnande t.ex. när resultaten vid av idrottsföreningar ordnade tävlingar utges för publicering i media. Ett sådant ändamål med behandlingen bör emellertid framgå av de stadgar om tävlingar som gäller för föreningen eller det förbund den tillhör, och om det bör också på ett eller annat sätt vid behov ha getts särskild information åt tävlingsdeltagarna. Av tävlingens massevenemang karaktär beror, att av tävlingsdeltagarna bildas ett särskilt personregister. När förfarandena vid ordnandet av tävlingen och

¹¹ Personuppgiftslagens 30 §

¹² Personuppgiftslagens 8 § 2 moment

¹³ Personuppgiftslagens 24 §

resultatpubliceringen planeras bör man också beakta och föregripa förpliktelserna i personuppgiftslagen. De praktiska situationerna varierar också i dessa fall i hög grad. I oklara situationer som ger rum för tolkningar är ett skriftligt givet samtycke i varje fall det otvetydigaste på tal om utlämnande av personuppgifter.

6.3 Utlämnande av uppgifter om föreningens medlemmar för direktmarknadsföringsändamål samt opinions- eller marknadsundersökningar

Ur föreningens medlemsregister får med stöd i personuppgiftslagen¹⁴ lämnas ut andra än känsliga personuppgifter för direktmarknadsföringsändamål samt för opinions- eller marknadsundersökning, om det är i enlighet med föreningens syfte och medlemmen inte har förbjudit sådant utlämnande av uppgifterna. Av sagda paragraf framgår hurudana de uppgifter som lämnas ut kan vara och vilka villkor paragrafen uppställer för direktmarknadsföringsregistrets form och användning. Med direktmarknadsföring avses direktreklam, distansförsäljning eller annan direktmarknadsföring eller med dem jämförbara adresserade försändelser. Att utöva förbudsrätten är naturligtvis inte möjligt om inte medlemmarna före utlämnandet på ett sakenligt sätt har informerats om utlämnandet samt om deras rätt att förbjuda att uppgifter lämnas ut för ifrågavarande ändamål¹⁵. Det är skäl att omedelbart anteckna ett förbud i registret.

Ifall enligt föreningens stadgar åt medlemmarna anskaffas rabatter på basis av samarbetsavtal som ingåtts med olika företag eller motsvarande partner, kan förfarandet betraktas som användning enligt medlemsregistrets användningsändamål, om vilket användningsändamål och även om förbudsrätten medlemmarna bör ha informerats i enlighet med personuppgiftslagen¹⁶.

6.4 Utlämnande av medlemsuppgifter för valreklam

Utlämnande av föreningens medlemsuppgifter för föreningens externa valreklam kan jämföras med direktreklam. För detta ändamål kan uppgifter om medlemmarna och deras adresser i allmänhet lämnas ut endast ifall om det har meddelats på förhand om detta och personerna har informerats om deras rätt att förbjuda att deras uppgifter lämnas ut för ifrågavarande ändamål. Ifall uppgiften om medlemskapet yppar en¹⁷ känslig uppgift, får uppgifter inte lämnas ut för valreklam utan samtycke.

Som användning enligt användningsändamålet kan betraktas att föreningen **själv** sänder kandidaternas valreklam till sina medlemmar. Medlemsuppgifterna lämnas då inte ut till andra kandidater eller till medlemmar som kandiderar, utan materialet postas på föreningens försorg. Det är också skäl att föreningens styrelse fattar ett uttryckligt beslut om att medlemsuppgifterna används/lämnas ut för ovan nämnda ändamål.

Val av egen förtroendeperson, då föreningen är med i ett förbund, bildar en egen fråga.

¹⁴ Personuppgiftslagens 19 §

¹⁵ Om förbudsrätten har stadgats i personuppgiftslagens 30 §

¹⁶ Se broshyren om elektronisk direktmarknadsföring

¹⁷ I personuppgiftslagens 11 § avsedd

6.5 Utlämnande av medlemsuppgifter för personmatrikel och släktforskning?

Ur föreningens medlemsregister får enligt personuppgiftslagen¹⁸ lämnas ut andra än känsliga personuppgifter för personmatriklar och släktforskning, om inte medlemmen har förbjudit utlämnande av dessa uppgifter. Av sagda bestämmelser framgår, hurudana uppgifter som kan lämnas ut. En person har rätt att förbjuda att hans uppgifter lämnas ut för dylika ändamål. Det är skäl att omedelbart anteckna ett förbud i registret.

I personuppgiftslagens 11 § avsedda känsliga uppgifter kan lämnas ut endast med samtycke. Samtycke bör då också fås till att sådana uppgifter lagras i ett personregister som samlas i och för släktforskning, och för dess fastställda användningssätt, exempelvis publicering.

6.6 Publicering av medlemsuppgifterna i årsberättelsen eller medlemstidningen

I regel är "publicering" av medlemsförteckningen genom att duplicera den eller trycka den i medlemstidningen att jämföra med utlämnande av personuppgifter, som inte är möjligt utan medlemmarnas samtycke.

Medlemsuppgifterna kan emellertid tas in i föreningens årsberättelse, ifall detta anses vara i enlighet med föreningens stadgar och på denna grund bedömt i enlighet med det ändamål med behandlingen av medlemsuppgifterna som fastställts av föreningen. Till ändamålet med behandlingen av föreningens medlemsuppgifter enligt personuppgiftslagen¹⁹ kan höra en sådan kommunikation mellan medlemmarna, som förutsätter att föreningen meddelar medlemmarna uppgifter om de övriga medlemmarna. Enligt personuppgiftslagen får medlemsuppgifterna användas endast på ett sätt som inte strider mot ändamålen med behandlingen. Behandlingen av personuppgifter skall vara sakligt motiverad med hänsyn till den registeransvariges verksamhet.

Ur föreningens stadgar och syfte bör då framgå, huruvida publicering av medlemsuppgifterna (namnuppgifterna) i årsberättelsen kan anses vara sakligt motiverad och huruvida medlemmen kan anses känna till saken. Åt honom bör också enligt personuppgiftslagen²⁰ ha berättats om de viktigaste omständigheterna som berör behandlingen av hans personuppgifter, bl.a. om regelmässiga utlämnanden av uppgifter, med vilket ett införande av uppgifterna i årsberättelsen kan jämföras. I fråga kan i allmänhet endast komma att *uppgifter om medlemmarnas namn* publiceras i årsberättelsen.

Ändamålet med behandlingen av medlemsuppgifterna samt det vart medlemsuppgifter regelmässigt lämnas ut, skall fastställas före medlemsuppgifterna samlas in eller sammanställs till ett medlemsregister. Medlemsuppgifterna används för att sköta relationen mellan föreningen och medlemmarna, varvid ändamålet med behandlingen av medlemmarnas personuppgifter är att sköta medlemskapet. Medlemskapets närmare innehåll bör framgå av föreningens stadgar gällande syftet, och det borde beskrivas när medlemsregistrets användningsändamål fastställs exempelvis i registerbeskrivningen.

Att publicera medlemsuppgifterna i föreningarnas medlemstidningar kan bedömas enligt motsvarande principer. Ifall det är fråga ett cirkulär som utdelas endast till medlemmarna t.ex. som ett duplikat eller i motsvarande form, kan på situationen tillämpas vad som ovan sagts om

¹⁸ Personuppgiftslagens 17 och 18 §

¹⁹ Personuppgiftslagens 7 §

²⁰ Personuppgiftslagens 24 §

införande av medlemsuppgifterna i årsberättelsen. Av betydelse är förfarandets överensstämmelse med det användningsändamål som framgår av föreningens stadgar, att medlemmarna är medvetna om förfarandet samt den till medlemmarna givna informationen, på det sätt som beskrivits ovan.

Av föreningens karaktär kan emellertid följande, att medlemsuppgifterna inte får användas på ovan beskrivet sätt. Ifall uppgiften om medlemskapet kan avslöja en känslig personuppgift (t.ex. medlemskap i ett fackförbund eller en uppgift som berör hälsotillståndet), kan inte heller medlemmarnas namn publiceras i årsberättelsen eller medlemstidningen utan medlemmens samtycke. Känsliga personuppgifter omfattas också av den i 33 § föreskrivna tystnadsplikten. I en annan ställning befinner sig förtroendevalda som hör till föreningarnas organ, ifall uppgifterna behandlas i detta avseende.

I alla situationer beslutar föreningens styrelse i sista hand, med beaktande av de stadgade förutsättningarna, om att införa medlemsuppgifterna i årsberättelsen eller medlemstidningen.

6.7 Utläggning av medlemsuppgifterna på internet

Att lägga ut medlemsuppgifterna på internet, exempelvis på föreningens hemsidor, innebär elektroniskt utlämnande av personuppgifter. Ifall en förening publicerar medlemsregistret i datanätet, kan föreningen aldrig vara säker på för vilket ändamål den som samlar in personuppgifterna via internet kommer att använda dem. Då kan medlemsuppgifterna löpa risk att användas exempelvis som adresskälla för "skräppost". Att lämna ut medlemsuppgifterna är enligt den huvudregel som framgår av personuppgiftslagen inte möjligt utan medlemmens entydigt givna samtycke, ifall inte samtycke till detta uttryckligen har begärts redan i samband med anslutningen som medlem. I praktiken behövs samtycke förutom till att lämna ut personuppgifterna också till att behandla dem på internet, emedan för behandling på nätet inte föreligger en behandlingsgrund, i enlighet med personuppgiftslagen.

6.8 Utlämnande av lokalföreningens medlemsuppgifter till förbundsorganisationen

I allmänhet består förbundsorganisationens medlemmar av de lokala medlemsföreningarna, inte av fysiska personer. Förbundsorganisationens register över lokalföreningarna bildar då inte ett personregister enligt personuppgiftslagen. Ifall i registret emellertid lagras uppgifter om lokalföreningens funktionärer eller kontaktpersoner och dessas kontaktuppgifter, är det till denna del fråga om personuppgifter och registret betraktas som ett personregister.

Emedan lokalföreningarnas medlemmar i allmänhet inte står i medlemskapsförhållande till förbundsorganisationen, uppstår mellan förbundsorganisationen och lokalföreningens medlemmar inte ett medlemskapsförhållande, och förbundsorganisationen har inte rätt att samla in och behandla lokalföreningarnas medlemsuppgifter. Förbundsorganisationens rätt att behandla lokalföreningarnas medlemsuppgifter kan emellertid i vissa situationer basera sig på något med kund-, eller tjänstgöringsförhållande eller medlemskap jämförbart annat förhållande, som utgör en saklig anknytning mellan den registeransvarige och den registrerade.

Ett exempel på ett sådant annat förhållande kan vara bl.a. ett försäkringsförhållande mellan förbundsorganisationen och lokalföreningarnas medlemmar, där förbundsorganisationen har försäkrat sina lokalföreningars medlemmar i föreningsverksamheten. En saklig anknytning kan uppkomma också när medlemmen prenumererar på förbundsorganisationens medlemstidning. Då

utgör de personuppgifter som förbundsforeningen samlar in för detta ändamål ett prenumerantregister, som har ett annat användningsändamål än medlemsregistret.

Ifall med stöd av föreningens stadgar utlämnande av medlemsuppgifterna anses höra till ändamålet med behandlingen av föreningens personuppgifter, kan detta utgöra en saklig grund för utlämnande av medlemsuppgifterna till förbundsforeningen, förutsatt att personuppgiftslagens²¹ förutsättningar i övrigt uppfylls. Härvid är det närmast fråga om ett utlämnande av personuppgifter som sker som sedvanligt utlämnande och om vilket medlemmarna bör informeras på förhand.

Sedvanligt utlämnande kan komma på fråga i föreningsverksamhet i förbundsform, även när adressuppgifterna till lokalföreningarnas medlemmar lämnas ut till förbundet exempelvis för postning av dess cirkulär, ifall förutsättningarna i ovan nämnda bestämmelse i övrigt är uppfyllda.

7. Utlämnande av medlemsregistrets uppgifter till en samarbetspartner som sköter postningen av medlemstidningen

Om behandlingen av medlemsuppgifter är nödvändigt för betalningstjänst, databehandling eller andra därmed jämförbara uppgifter som utförs på uppdrag av den registeransvarige, är utlämnandet motiverat. När föreningen ger sin samarbetspartner i uppdrag att sköta postningen av föreningens medlemstidning, och lämnar ut åt samarbetspartnern de uppgifter som behövs för att posta medlemstidningen, anses det vara fråga om en behandling av personuppgifter som sker på uppdrag så som avses i personuppgiftslagen. I en sådan situation är det skäl att göra upp ett skriftligt avtal mellan parterna.

7.1 Vem beslutar om att lämna ut personuppgifterna?

Föreningens styrelse beslutar om utlämnande av uppgifter i föreningens medlemsförteckning, med beaktande av personuppgiftslagens (523/99) ovan nämnda förutsättningar för utlämnandet och förbudsrätten.

Ifall styrelsen skulle besluta t.ex. att lämna ut eller publicera medlemsuppgifterna, efter att ha fått medlemmarnas samtycke, är det skäl att i beslutet om utlämnande understryka medlemsuppgifternas ändamålsbundenhet: uppgifterna får användas endast för det fastställda ändamålet. Det problematiska är nämligen, att användningen av medlemsuppgifterna för andra ändamål än föreningsverksamheten inte efter publiceringen kan övervakas från föreningens sida. I vissa fall kan också någon speciallag föreskriva att medlemsuppgifterna eller en del av dem är sekretessbelagda. Sådana uppgifter kan lämnas ut endast med den registrerades samtycke eller ifall om utlämnandet uttryckligen har bestämts.

Föreningens styrelse har skäl att när den fattar beslut om utlämnande samt också i alla övriga situationer försäkra sig om att medlemmarnas integritet inte omotiverat äventyras. Det är skäl att överväga och planera principerna för behandling av medlemsuppgifterna på basis av bestämmelserna i personuppgiftslagen samt tillämpliga bestämmelser i speciallagar (t.ex. föreningslagen), att inrätta förfaranden som behövs med tanke på verksamheten och sörja för adekvat information till medlemmarna.

²¹ Personuppgiftslagens 6 och 8 § eller 19 §